

ลักษณะโดยทั่วไป ของสถานที่ที่เลือกทำการศึกษา

เมื่อประมาณ 25 ปีที่ผ่านมา ได้มีคณะนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยสหรัฐอเมริกา ได้เข้ามาทำการศึกษเกี่ยวกับเรื่อง การยอมรับนวัตกรรมในคานต่าง ๆ เช่น การเกษตรกรรม โภชนาการ การรักษาโรค เป็นต้น ซึ่งสถานที่หนึ่งที่นักวิจัยเหล่านี้ ได้มาทำการศึกษาก็คือ "บางซัน" ซึ่งในขณะนั้นอยู่ห่างจาก กรุงเทพมหานคร 32 กิโลเมตร¹ การเดินทางไปถึงที่บางซันที่สะดวกที่สุดก็คือ ทางน้ำ โดยเริ่มจาก คลองแสนแสบ และมาออกที่แยกคลองบางซัน ซึ่งขุดขึ้นเป็นระยะเวลาแล้ว ปัจจุบัน คลองนี้อยู่ในพื้นที่แขวงมีนบุรี นอกจากนี้ศูนย์รวมของประชาชนในสมัยนั้นก็คือ "วัดบางซัน" ปัจจุบันวัดนี้อยู่ในแขวงคันทนายาว เขตบางกะปิ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ได้มีการเปลี่ยนแปลงการกำหนดเขตใหม่ในภายหลัง

อย่างไรก็ตาม แม้ว่า จะได้มีการเปลี่ยนแปลงการแบ่งเขตพื้นที่ใหม่ แต่ ประชาชนก็ยังนิยมที่จะเรียกพื้นที่สองฟากของคลองบางซันว่า "บางซัน" อยู่เช่นเดิม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอใช้คำว่า "ทองที่บางซัน" ซึ่งจะรวมเอานิคมอุตสาหกรรมบางซัน เข้าไว้ด้วย ในการทำการศึกษารั้งนี้

เนื่องจากการศึกษาเปรียบเทียบ ระหว่างกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพทำนา และกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอุตสาหกรรม จึงขอชี้แจงรายละเอียด ดังนี้คือ

¹ Mosol, Communication and Political Development, pp. 204-205.

สถานที่ตั้ง

บริเวณท้องที่บางชั้นนี้ มีถนนใหญ่ตัดผ่าน 2 สาย ได้แก่ ถนนรามอินทรา และถนนสุขาภิบาล 2 (ถนนมีนบุรี-บางกะปิ) ลักษณะพื้นที่โดยทั่วไปบริเวณริมถนนใหญ่ จะมีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่โดยทั่วไป เมื่อพ้นจากบริเวณอุตสาหกรรมแล้ว จึงจะถึงบริเวณที่ยังทำนาอีกอยู่ ซึ่งจากแผนที่แสดงเขตมีนบุรี จะพบว่า เนื้อที่เขตมีนบุรีทั้งเขต มีพื้นที่ 108,750 ไร่ เป็นพื้นที่ที่ใช้ในการทำนาเสีย 95,621 ไร่ พื้นที่ที่เหลือ เป็นพื้นที่ของนิคมอุตสาหกรรมบางชั้น โรงงานอุตสาหกรรมอื่น ๆ สถานที่ราชการ วัด โรงเรียน ที่อยู่อาศัย ฯลฯ จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่แล้ว ประชาชนในพื้นที่นี้ยังทำนาอีกอยู่

จากถนนรามอินทรา จะมีถนนลาดยาง ชื่อ ถนนสุขาภิบาล วัดพระยาสุเรนทร์ เป็นถนนที่ตัดผ่านเข้าไปในบริเวณที่ใช้ในการทำนา แขวงบางชั้นอิน เป็นพื้นที่ที่ไว้ใช้ทางการศึกษา ถนนสายนี้ลาดยางเพียงครึ่งทาง หลังจากนั้นสภาพของถนนเปลี่ยนเป็นขรุขระ และเป็นดินลูกรังแทน แต่ก็นับว่าเป็นถนนสายใหญ่ที่สุดสำหรับพื้นที่บริเวณนี้ นอกจากถนนสายนี้แล้ว ประชาชนในแถบนั้น ได้ช่วยกันทำทางค้ำยันดินลูกรังเข้าไปในดินนา ซึ่งเชื่อมต่อกับถนนสุขาภิบาลสายนี้อีกหลายสาย เพื่อใช้ในการขนส่ง และยังมีถนนลูกรังอีกสายหนึ่งที่เป็นสายเดี่ยวริมคลองสามวา ไปจนถึงแขวงบางชั้น

ดังนั้น จะเห็นได้ชัดเจนว่า การคมนาคมขนส่งสะดวกพอสมควร แต่ก็มีลักษณะที่ติดกันกับลักษณะพื้นที่บริเวณริมถนน ซึ่งมีรถประจำทางผ่าน แต่สายที่อยู่ภายในแขวงนั้น จะมีรถบรรทุกเล็กหรือที่รู้จักกันในนามของ "รถสองแถว" แล่นผ่านนาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่รถที่แล่นจะเป็นรถบรรทุกขนาดใหญ่ เพื่อการขนส่งโดยเฉพาะ การเดินทางติดต่อกันยังนิยมการใช้เรือหางยาว เพราะมีคลองส่งน้ำเป็นจำนวนมาก และการใช้รถจักรยาน

ส่วนนิคมอุตสาหกรรมบางชัน¹ (Bangchan Industrial Estate) ซึ่งจัดว่าเป็นนิคมอุตสาหกรรมแห่งแรกของประเทศไทยนั้น ตั้งอยู่บนพื้นที่ 683 ไร่ - 1 งาน 60 ตารางวา บริเวณแขวงคันนายาว เขตบางกะปิ และบริเวณแขวง - บางชัน เขตมีนบุรี อยู่ห่างจากท่าเรือกรุงเทพมหานคร ประมาณ 25 กิโลเมตร ห่างจากสถานีรถไฟบางซื่อ ประมาณ 33 กิโลเมตร และห่างจากท่าอากาศยาน คอนเมือง ประมาณ 35 กิโลเมตร โดยมีถนนสุขาภิบาล 2 (มีนบุรี-บางกะปิ) ตัดผ่านบริเวณนิคม ทำให้เส้นทางการเดินทางมายังนิคมอุตสาหกรรมสะดวกมาก มีรถประจำทางหลายสายมาสุดทางที่บริเวณตลาด ใกล้ที่ว่าการเขตมีนบุรี เช่น สาย 58 (มีนบุรี - บางกอกน้อย) สาย 1101 (อนุเสาวรีย์ชัยสมรภูมิ-มีนบุรี) สาย 26 (มีนบุรี - บางกะปิ) ฯลฯ ดังนั้น ถ้าจะเดินทางมายังนิคมอุตสาหกรรมก็ จะสามารถโดยสารรถประจำทางสาย 26 มาได้

กล่าวโดยสรุป บริเวณท้องที่บางชันที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ มีอาณาเขต ติดต่อก็คือ

ทิศเหนือ	จุดแขวงสามวา ตะวันตก	เขตมีนบุรี
ทิศตะวันออก	จุดแขวงทรายกองดิน	เขตมีนบุรี
ทิศตะวันตก	จุดแขวงคันนายาว	เขตบางกะปิ
ทิศใต้	จุดแขวงมีนบุรี	เขตมีนบุรี

ยกเว้นนิคมอุตสาหกรรมบางชัน ที่มีบางส่วนเข้ามาอยู่ในแขวงคันนายาว

จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ท้องที่ที่ใช้ทำการวิจัยนั้น เป็นบริเวณชุมชน ชี้นอกของกรุงเทพมหานคร การคมนาคมติดต่อกัน บริเวณชุมชนชั้นในของ - กรุงเทพมหานคร เป็นไปโดยสะดวก ส่วนที่คมนาคมไม่ค่อยสะดวกนัก ก็คือบริเวณ

¹หมายเหตุ คูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในภาคผนวก ข.

ที่ท่านา เท่านั้น

ลักษณะและส่วนประกอบอื่น ๆ ของห้องที่ทำการศึกษา

การตั้งบ้านเรือน

1. กลุ่มที่ประกอบอาชีพการท่านา ลักษณะการตั้งบ้านเรือน จะกระจุกกระจายไปตามพื้นที่ที่ใช้ท่านา มีการรวมกระจุกกันบ้างเล็กน้อย ส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณริมคลองชลประทาน หรือคลองส่งน้ำ บ้านที่ใช้อยู่อาศัยมีหลายประเภท ได้แก่ บ้านที่มุงค้ายจาก พื้นเป็นดิน บ้านที่ใช้วัสดุไม้แล้ว บ้านไม้หลังคาสังกะสีและบ้านตึก ซึ่งจะเห็นได้ชัดจกตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 แสดงลักษณะบ้านตามประเภทของวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างของผู้รับสัมภาษณ์ กลุ่มที่ประกอบอาชีพการท่านา

ลักษณะบ้าน	ร้อยละ
บ้านแบบชนบทที่ใช้วัสดุไม้ถาวรในท้องถิ่น	8.2 (12)
บ้านที่ใช้วัสดุไม้แล้ว	1.4 (2)
บ้านไม้	85.0 (125)
บ้านตึกครึ่งไม้	3.4 (5)
บ้านตึก	2.0 (3)
รวม	100.0 (147)

ตารางที่ 6 แสดงชนิดของพื้นบ้าน ของผู้รับสัมภาษณ์กลุ่มที่ประกอบอาชีพการทอผ้า

ชนิดของพื้นบ้าน	ร้อยละ
ดิน	29.3 (43)
ซีเมนต์	5.4 (8)
ไม้	64.6 (95)
ไม้ปาเก้, หินขัด, กระเบื้อง	9.7 (1)
รวม	100.0 (147)

ตารางที่ 7 แสดงชนิดของหลังคาบ้านของผู้รับสัมภาษณ์กลุ่มที่ประกอบอาชีพการทอผ้า

ชนิดของหลังคาบ้าน	ร้อยละ
จาก, แปก	12.9 (19)
สังกะสี	75.5 (111)
กระเบื้องซีเมนต์	10.2 (15)
ซีเมนต์	1.4 (2)
รวม	100.0 (147)

จากตารางข้างต้นนี้ จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ส่วนใหญ่ของผู้รับสัมภาระที่ประกอบอาชีพทำนา ครัวบ้านจะเป็นบ้านไม้ คือมีจำนวนร้อยละ 85 และครัวบ้านเป็นตึกมีเพียงร้อยละ 2 เท่านั้น ส่วนพื้นบ้านนิยมที่จะใช้ไม้มากกว่าวัสดุอื่น ๆ คือมีจำนวนร้อยละ 64.6 รองลงมาคือพื้นเป็นดิน ร้อยละ 29.3 ส่วนใหญ่แล้วบ้านที่มีพื้นเป็นดินในท้องถิ่นนั้น จะมีสถานภาพทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ จะมีแครงังไว้สำหรับใช้สอยแทนพื้นบ้าน

ส่วนวัสดุที่ใช้ทำหลังคาบ้าน มักจะเป็นสังกะสี พิจารณาจากกลุ่มผู้รับสัมภาระ จะเห็นได้ว่า บ้านหลังคาสังกะสีมีถึงร้อยละ 75.5 กล่าวโดยสรุป ลักษณะบ้านของกลุ่มผู้ประกอบอาชีพการทำนานั้น ส่วนใหญ่จะเป็นบ้านไม้ หลังคาสังกะสีมากกว่าบ้านที่ใช้วัสดุชนิดอื่น ๆ การแบ่งห้องนั้นจะแบ่งตามขนาดครอบครัว ถ้าจำนวนคนมากเกินกว่า 7 คนขึ้นไป จะมีห้องใช้สอยไม่ต่ำกว่า 5 ห้อง ส่วนครอบครัวขนาดเล็กกว่า จะมีห้องใช้สอย 3 ห้อง ครัวบ้านส่วนใหญ่จะเป็นบ้านแบบยกพื้น และมีเนื้อที่ใช้สอยเป็นลานกว้าง ๆ ชั้นล่าง และห้องนั้นมักจะอยู่ห่างจากครัวบ้าน

2. กลุ่มที่ประกอบอาชีพในนิคมอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่ของผู้ประกอบอาชีพจะอยู่ที่อาคารที่พักอาศัยของนิคมอุตสาหกรรม เนื่องจากทางนิคมฯ มีนโยบายให้พนักงานทุกคนมาพักอาศัยในนิคมฯ ถึงแม้ว่าพนักงานที่มาทำงานส่วนใหญ่จะมีบ้านเรือนอยู่ในบริเวณนี้ก็ตาม อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีผู้ที่มีบ้านพักอยู่ภายนอกนิคมฯ อยู่เป็นจำนวนมากพอสมควร จากจำนวนผู้รับสัมภาระ 148 ราย มีผู้พักอาศัยอยู่นอกนิคมฯ เพียง 44 รายเท่านั้น ลักษณะบ้านของผู้รับสัมภาระ 44 ราย แจกแจงตามตารางต่อไปนี้ คือ

ตารางที่ 8 แสดงลักษณะบ้านตามประเภทของวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างของผู้รับ -
สัมภาษณ์ กลุ่มที่ประกอบอาชีพอุตสาหกรรม

ลักษณะบ้าน	ร้อยละ
บ้านแบบชนบทที่ใช้วัสดุไม้ถาวรในท้องถิ่น	2.3 (1)
บ้านไม้	84.1 (37)
บ้านตึกครึ่งไม้	2.3 (1)
บ้านตึก	11.4 (5)
รวม	100.0 (44)

ตารางที่ 9 แสดงชนิดของพื้นบ้านของผู้รับสัมภาษณ์ กลุ่มที่ประกอบอาชีพอุตสาหกรรม

ชนิดของพื้นบ้าน	ร้อยละ
ดิน	13.6 (6)
ซีเมนต์	9.1 (4)
ไม้	72.7 (32)
ไม้ปาเก้, หินขัด, กระเบื้อง	4.5 (2)
รวม	100.0 (44)

ตารางที่ 10 แสดงชนิดของหลังคาบ้าน ของผู้รับสัมภาษณ์กลุ่มที่ประกอบอาชีพอุตสาหกรรม

ชนิดของหลังคาบ้าน	ร้อยละ
จาก, แปก	4.5 (2)
สังกะสี	65.9 (29)
กระเบื้องซีเมนต์	25.0 (11)
ซีเมนต์	4.5 (2)
รวม	100.0 (44)

ลักษณะบ้านของผู้รับสัมภาษณ์ส่วนใหญ่จะเป็นบ้านไม้และหลังคาสังกะสี สำหรับที่พักอาศัยของพนักงานและคนงานนั้น การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้รับความร่วมมือจากการเคหะแห่งชาติ ในการจัดสร้างแฟลตที่พักอาศัย ในเนื้อที่ 27 ไร่ ซึ่งขณะนี้ได้ก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เป็นจำนวน 916 หน่วย แบ่งอาคารออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. อาคารแบบแฟลต ช.1 จำนวน 756 หน่วย ลักษณะภายในอาคารเป็นห้องเอนกประสงค์ เนื้อที่ประมาณ 30 ตารางเมตร ซึ่งสามารถนำมาจัดเป็นห้องนอน ห้องรับแขก ห้องรับประทานอาหาร และมีส่วนที่เป็นครัว และห้องน้ำ พร้อมทั้งระเบียงคานหลัง

อัตราค่าเช่า รวมค่าบริการชุมชนในระยะ 2 ปีแรก 335 บาท ต่อเดือน

2. อาคารแบบแฟลต ช.2 จำนวน 160 หน่วย ลักษณะภายในอาคารมีห้องนอนใหญ่ 1 ห้อง ห้องเอนกประสงค์ ซึ่งสามารถจัดเป็นห้องนอนเล็ก

1 ห้อง และเป็นส่วนรับแขก รับประทานอาหาร ห้องครัว ห้องน้ำ และระเบียบ
 คำนหลัง

อัตราค่าเช่า รวมค่าบริการชุมชนในระยะ 2 ปีแรก

570 บาทต่อเดือน

ส่วนใหญ่แล้ว อาคารแบบ ช.1 นั้น พนักงานที่เป็นโสดจะ
 อาศัยอยู่ ส่วนแบบ ช. 2 นั้น ผู้ที่มีครอบครัวแล้วจะอาศัยอยู่ แพลตชายและแพลต
 หญิง แยกจากกัน การทำสัญญาเช่านั้นทางบริษัทและทางหุ้นส่วนในนิคมอุตสาหกรรม
 บางชั้น จะเป็นผู้ทำสัญญาเพื่อจัดสรรห้องพักให้กับพนักงาน

วัดและสุเหร่า

เนื่องจากบริเวณนี้ มีผู้นับถือศาสนาพุทธ และ ศาสนาอิสลาม อยู่ด้วยกัน
 จึงมีทั้งวัดและมัสยิด ในบริเวณนิคมอุตสาหกรรม มีวัดบำเพ็ญเหนือ ส่วนบริเวณ
 ที่ทำนามีวัดคูม่อน วัด

นอกจากนี้ก็มีสุเหร่า 2 สุเหร่า คือ สุเหร่ากบหมู และสุเหร่าคลองหนึ่ง

ประชาชนในท้องที่นี้ ส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาพุทธมากกว่าศาสนาอิสลาม
 อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันนี้ประชาชนจะนิยมไปวัดน้อยลง โดยเฉพาะกลุ่มที่ประกอบ -
 อาชีพอุตสาหกรรม ผู้ที่นิยมไปวัดมากเป็นกลุ่มที่ประกอบอาชีพการทำนา ซึ่งอาจ
 เนื่องจากมีกิจการงานมากขึ้น ทำให้มีเวลาในการไปวัดน้อยลง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบการไปวัดของกลุ่มผู้ประกอบการทำนา และประกอบอาชีพ
อุตสาหกรรม ของผู้รับสัมภาระณ

การไปวัด	กลุ่มอาชีพ (ร้อยละ)		รวม
	กลุ่มที่ประกอบอาชีพทำนา	กลุ่มที่ประกอบอาชีพในโรงงาน	
4 ครั้ง/เดือน	26.4 (29)	4.3 (6)	14.1 (35)
3 ครั้ง/เดือน	14.5 (16)	2.2 (3)	7.7 (19)
2 ครั้ง/เดือน	14.5 (16)	9.4 (13)	11.7 (29)
1 ครั้ง/เดือน	22.7 (25)	21.0 (29)	21.8 (54)
ไม่ไปนานแล้ว	21.8 (24)	63.0 (87)	44.8 (111)
รวม	100.0 (110)	100.0 (138)	100.0 (248)

จากตารางที่ 11 จะเห็นได้ว่า จำนวนผู้รับสัมภาระที่ไม่ไปนานแล้วมีจำนวนถึง ร้อยละ 44.8 ซึ่งในจำนวนนี้ปรากฏว่า กลุ่มผู้ประกอบอาชีพในโรงงานไม่ไปวัดนานแล้วถึง ร้อยละ 63 และพบว่ากลุ่มผู้ประกอบอาชีพทำนาโดยเฉลี่ยแล้วจะไปวัดมากกว่า

โรงเรียน

ภายในท้องที่นี้มีโรงเรียนอยู่ 3 แห่ง คือ

1. โรงเรียนประชาราษฎร์ เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา
2. โรงเรียนวัดคูบอน เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา
3. โรงเรียนบางขัน เป็นโรงเรียนที่สอนระดับมัธยมศึกษา

โรงเรียนทั้ง 3 แห่งดังกล่าวเป็นโรงเรียนของรัฐบาล

ตลาดและร้านค้า

ร้านค้าจะมีอยู่ในบริเวณริมถนนใหญ่ เป็นจำนวนมากพอสมควร ส่วนใน
แขวงบางชั้นนั้น จะมีร้านค้าเล็ก ๆ ของชาวอิสลามอยู่ใกล้ ๆ กับสุเหร่าหลายร้าน
ประชาชนส่วนใหญ่ก็นิยมมาที่ตลาดภายในเขตมินบุรี ซึ่งเป็นตลาดใหญ่มากกว่าที่จะ
ซื้อตามร้านค้าในท้องที่

นิคมอุตสาหกรรมบางชั้น

ภายในนิคมมีบริษัทและห้างหุ้นส่วนจำกัด ที่เปิดดำเนินการแล้ว มีอยู่
45 โรง ส่วนโรงงานอีก 7 โรง อยู่ระหว่างการก่อสร้างหรืออยู่ระหว่างการขอ
เปิดดำเนินการ ตารางที่จะแสดงต่อไปนี้ เป็นตารางรายชื่อและสถานภาพของ
บริษัท/ห้างหุ้นส่วน ในนิคมอุตสาหกรรมบางชั้น เมื่อ พ.ศ. 2522

ตารางที่ 12 แสดงรายชื่อและสถานภาพของบริษัท/ห้างหุ้นส่วน ในนิคมอุตสาหกรรม
บางชั้น พ.ศ. 2522

บริษัท/ห้างหุ้นส่วน ที่เปิดดำเนินการแล้ว รวม 42 ราย

ลำดับที่	รายชื่อ	พื้นที่ ไร่-งาน-ตร.วา	ผลิตภัณฑ์	จำนวน พนักงานและคนงาน	เงินทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)
1	บ.บูรพาการไฟฟ้า อุตสาหกรรมจำกัด	10-1-20	มอเตอร์, อะไหล่ เครื่องไฟฟ้า	202	6
2	บ.แสงทิพย์จำกัด	9-2-00	อุปกรณ์และ วัสดุก่อสร้าง	145	3

ตารางที่ 12 (ต่อ) แสดงรายชื่อและสถานภาพ/ทางหุ้นส่วน ในนิคมอุตสาหกรรมบางชัน

ลำดับที่	รายชื่อ	วันที่ ไ้-งาน-คร.ว	ผลิตภัณฑ์	จำนวน พนักงานและคนงาน	เงินทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)
3	บ.เมททัล จำกัด	6-1-47	งานประกอบ เกี่ยวกับเหล็ก	36	1.2
4	บ.เซาท์อีสต์เอเชีย ฟาร์มาซูติคอล จำกัด	4-1-28	ยารักษาโรค	10	1
5	บ.เมโทรโพลิแทน- โปรดักส์	5-2-01	วัสดุก่อสร้าง	94	1
6	บ.อรุณา จำกัด	4-2-00	คินสอ	39	1
7	บ.สยามรวมมิตร จำกัด	5-0-16	อาหารและขนม	130	1.2
8	บ.คอมพาวด์เคลย์ จำกัด	7-0-33	คินผสม	18	2.4
9	บ.กรุงเทพอิเล็กทรอนิกส์ แอนด์เอนเตอร์ไพรส์ จำกัด	10-1-44	เครื่องใช้ไฟฟ้า ในครัวเรือน	210	3
10	บ.ไทยอิเล็กทรอนิกส์ - อุตสาหกรรม จำกัด	8-3-95	เทปและเครื่อง รับวิทยุ	116	5
11	บ.อีซูมิบัสตันแมนูแฟค - เจอร์ริง จำกัด	16-0-00	ลูกสูบรถยนต์	45	3
12	บ.บางชันเอนเนอเวลด เอเชมบลี จำกัด	51-0-95	ประกอบรถยนต์	212	16
13	บ.แมทรีเรียลอินดัสทรีเรียล	12-3-60	เสาเข็มคอน กรีตอัดแรง	172	3

ตารางที่ 12 (ต่อ) แสดงรายชื่อและสถานภาพ/ทางหุ้นส่วน ในนิคมอุตสาหกรรมบางชัน

ลำดับที่	รายชื่อ	พื้นที่ ไร่-งาน-ตร.วา	ผลิตภัณฑ์	จำนวน พนักงาน และ คนงาน	เงินทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)
14	บ.สยามเทคนิค อุตสาหกรรม จำกัด	7-1-04	อะไหล่รถ เครื่องยนต์	47	15
15	บ.ไทยยอสงโอเลททริก จำกัด	3-1-97	พัดลมและอุปกรณ์ ไฟฟ้า	148	2
16	บ.เอ.อาร์.อี.จำกัด	7-3-86	คอนกรีตอัดแรง	115	0.4
17	บ. เข็มคอนกรีตสป็น จำกัด	6-1-78	เสา เข็มคอนกรีต	35	2
18	บ.วันไทยอุตสาหกรรม การอาหาร จำกัด	11-2-60	บะหมี่สำเร็จรูป	134	4.5
19	หจก. โรงงานเซมยไทย	5-0-43	อะไหล่รถจักรยาน จักรยานยนต์	95	1
20	บ.ฉันทันอินคัสเทรียล (1977) จำกัด	3-0-22	ครีมฉักฟอก, ผงฉักฟอก	9	4
21	บ.วี.เอส.เฟลาเวอรัส จำกัด	3-1-67	ดอกไม้พลาสติก	16	4
22	บ.ยูเนี่ยนไทย นิจิบัน จำกัด	9-0-38	เทปเหนียว	121	15
23	บ.ยูเนี่ยนไพโอเนียร์ จำกัด	21-0-70	สายยางยืด	146	25
24	บ.สยามธานีเฟอร์นิเจอร์ จำกัด	21-3-28	เฟอร์นิเจอร์ไม้	300	4

ตารางที่ 12 (ต่อ) แสดงรายชื่อและสถานภาพ/ทางหุ้นส่วน ในนิคมอุตสาหกรรมบางชัน

ลำดับที่	รายชื่อ	พื้นที่ ไร่-งาน-คร.วา	ผลิตภัณฑ์	จำนวนพนักงาน และคนงาน	เงินทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)
25	บ.สาวายไทยเอ็กซ์ ปอร์ต จำกัด	6-2-68	เฟอร์นิเจอร์หวาย	236	1
26	บ.สโนว์เซ็ม (ประเทศไทย) จำกัด	5-0-00	สีซีเมนต์และน้ำยากันซึม	15	0.5
27	บ.เคหะอุปกรณ์ อุตสาหกรรม จำกัด	6-0-00	เครื่องประคัมไม้ และของใช้ในครัวเรือน	122	2
28	บ.โตโยอ็อก (ประเทศไทย) จำกัด	3-0-85	หมึกพิมพ์	17	1.8
29	บ.กรรมสุทเยเนอรัล แอสเซมบลี จำกัด	16-0-40	ประกอบรถยนต์ เพียต, แปรรูปโลหะ ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์	453	20.7
30	บ.ยี่งเจริญีสื่ออุตสาหกรรม จำกัด	3-0-00	สีน้ำพลาสติก และ สีน้ำมัน	6	1
31	ทจก. โซติกิจอุตสาหกรรม	2-0-12	พลาสติก	9	0.4
32	บ.อุตสาหกรรมแก้ว กรุงเทพ จำกัด	2-0-12	แก้วทนไฟ	55	5
33	บ.เอื้อวิทยาอุตสาหกรรม	2-0-12	เครื่องปรับอากาศ	49	2
34	บ.แอ็คทีลีสฟัส (ประเทศไทย) จำกัด	5-0-00	กาบ	30	1

ตารางที่ 12 (ต่อ) แสดงรายชื่อและสถานภาพ/ทางหุ้นส่วน ในนิคมอุตสาหกรรมบางชั้น

ลำดับที่	รายชื่อ	พื้นที่ ไร่-งาน-ตร.วา	ผลิตภัณฑ์	จำนวนพนักงาน และคนงาน	เงินทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)
35	บ.สีซิกมา(ประเทศไทย) จำกัด	5-0-00	สีมัลทิน (น้ำมันชักเงา และรองพื้น)	44	6
36	บ.โคมคราฟท์ จำกัด	2-3-50	เฟอร์นิเจอร์หวาย	121	0.1
37	บ.แสงอุทัยวิศวกรรม จำกัด	5-1-50	เครื่องใช้แสดง เลสและเก้าอี้ โรงภาพยนตร์	39	1
38	บ.ไทรน้ำทิพย์ จำกัด	3-1-60	ลังไม้	45	9
39	บ.สยามอินทูลเตอร์ จำกัด	19-0-15	เครื่องปั้นดินเผา สำหรับอุปกรณ์ไฟฟ้า	250	10
40	ทจก.วี.ดี.ซี	2-0-69	พ่นปาเก	20	0.2
41	บ.สุโกศลมาสดา อุตสาหกรรมรถยนต์ จำกัด	45-2-25	ประกอบรถยนต์ มาสดา	172	60
42	บ.เคลฟุคส์ จำกัด	6-0-29	นมเนย น้ำผลไม้	14	2
	รวม	391-0-59	-	4,282	245.4

ตารางที่ 13 แสดงรายชื่อและสถานภาพของบริษัท/ห้างหุ้นส่วน ที่ก่อสร้างเสร็จแล้ว
อยู่ในระหว่างขอเปิดดำเนินกิจการ (พ.ศ. 2522)

ลำดับที่	รายชื่อ	พื้นที่ ไร่-งาน-ตร.วา	ผลิตภัณฑ์	จำนวน พนักงานและคนงาน	เงินทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)
1	หจก.ชรินสีหิ	3-0-00	กระเบื้อง เคลือบลวด ลาย	-	2
2	บ.เฮลซ์เทรคคิง (ประเทศไทย)จำกัด	4-0-00	น้ำหวาน	-	6
3	บ.พี.เอ็ม.เพนท์จำกัด	2-0-00	สี	-	1
4	บ.ชนไทยเคมี อุตสาหกรรมจำกัด	3-0-00	เคมีภัณฑ์	-	1
	รวม	12-0-00	-	-	10

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 แสดงรายชื่อ บริษัท/ทางหุ้นส่วน ในนิคมอุตสาหกรรมบางชั้น ซึ่งอยู่ใน
ระหว่างการก่อสร้างโรงงาน (พ.ศ.2522)

ลำดับที่	รายชื่อ	พื้นที่ ไร่-งาน-ตร.วา	ผลิตภัณฑ์	จำนวนพนักงาน และคนงาน	เงินทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)
1	บ.อุตสาหกรรมอูมิเนียม	3-0-50	อุปกรณ์และ เฟอร์นิเจอร์ อูมิเนียม	-	2
2	บ.ยูเนี่ยนพลาสติก แมนูเฟคเจอร์ริง จำกัด	24-3-60	พลาสติก	-	15
3	บ.ฮ้างเสียง จำกัด	2-0-74	สี	-	1
4	ทจก.แพนแลป	4-0-00	ยาแผนปัจจุบัน เครื่องอุปโภค บริโภค	-	2
	รวม	39,0-84	-	-	20

ตารางที่ 15 แสดงรายชื่อ บริษัท/ทางหุ้นส่วน ในนิคมอุตสาหกรรมบางชั้น ซึ่งอยู่ใน
ระหว่างการปรับปรุงพื้นที่ (พ.ศ.2522)

ลำดับที่	รายชื่อ	พื้นที่ ไร่-งาน-ตร.วา	ผลิตภัณฑ์	จำนวนพนักงาน และคนงาน	เงินทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)
1	ทจก.บรรมงเอ็นจิเนียริง	3-2-80	อุปกรณ์เครื่อง ไฟฟ้า	-	4
2	ทจก.โรงงานยาตราพระ	4-0-00	ยารักษาโรค	-	1
	รวม	7-2-80	-	-	5

ตารางที่ 16 แสดงประเภทของโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมบางชั้น

ลำดับที่	ประเภท	จำนวน โรงงาน	พื้นที่ โรงงาน-คร.วา
1	ประกอบรถยนต์	3	112-3-60
2	อุปกรณ์เครื่องยนต์, ไฟฟ้าและอะไหล่ต่าง ๆ	9	67-0-95
3	สีและเคมีภัณฑ์	9	31-1-81
4	อาหารและยา	7	39-0-33
5	วัสดุก่อสร้างและเฟอร์นิเจอร์	11	89-3-90
6	เซรามิก	4	29-0-60
7	อื่น ๆ	9	80-1-04
	รวม	52	450-0-23

ที่มาของตารางที่ 12, 13, 14, 15 และ 16

สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมบางชั้น

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

จากตารางดังกล่าวข้างต้น ย่อมแสดงให้เห็นลักษณะความเจริญทางด้านอุตสาหกรรมที่มีความก้าวหน้ามากในบริเวณนี้ ซึ่งเข้ามาแทนที่พื้นที่เดิม ซึ่งเคยทำนามาก่อน นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512 เป็นต้นมา อันเป็นที่นิคมอุตสาหกรรมบางชั้นได้เริ่มก่อตั้งขึ้น โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม และต่อมาได้โอนมาอยู่ในความรับผิดชอบของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2516

ลักษณะประชากร

ลักษณะโดยทั่ว ๆ ไปของกลุ่มประชากรที่ตกเป็นตัวอยางในการทำการศึกษาคครั้งนี้ จากจำนวนตัวแทนประชากรทั้งหมด 295 คน แยกเป็นกลุ่มที่ประกอบอาชีพการทำนา 147 คน และกลุ่มที่ประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม อีก 148 คน มีลักษณะประชากร ดังนี้คือ

1. เพศ

จำนวนของเพศชายและเพศหญิง ที่เป็นตัวแทนประชากร มีจำนวนใกล้เคียงกัน กล่าวคือ เป็นเพศชายร้อยละ 55.3 จำนวนของเพศหญิงต่ำกว่าเพศชายเล็กน้อย คือ ร้อยละ 44.7 เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่มอาชีพจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า เพศหญิงจะมีจำนวนต่างจากเพศชายประมาณร้อยละ 10 เท่านั้น ดังตารางที่แสดงต่อไปนี้

ตารางที่ 17 จำนวนผู้รับการสัมภาษณ์ จำแนกตามเพศและกลุ่มอาชีพ

เพศ	กลุ่มอาชีพ (ร้อยละ)		รวม
	กลุ่มที่ทำนา	กลุ่มที่ประกอบอาชีพในโรงงาน	
ชาย	55.4 (80)	56.1 (83)	100.0 (147)
หญิง	45.6 (67)	43.9 (65)	100.0 (148)
รวม	100.0 (147)	44.7 (132)	100.0 (295)

2. อายุ

จากการจำแนกผู้รับสัมภาษณ์ตามกลุ่มอายุ พบว่า ผู้รับสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่ อยู่ในกลุ่มอายุ 15-29 ปี กล่าวคือมีจำนวนร้อยละ 51.5 ส่วนผู้รับสัมภาษณ์ที่มีจำนวนอายุน้อยที่สุดคือมีเพียงร้อยละ 7.5 อยู่ในกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไป ที่เป็นดังนี้จะเห็นได้ชัดเจนจากการเปรียบเทียบกลุ่มอาชีพ ในตารางที่ 14 ปรากฏว่า ผู้ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ไม่อยู่ในกลุ่มอายุนี้เลย เนื่องจากเป็นระดับอายุที่กลุ่มอาชีพนี้พ้นจากการทำงานแล้ว ซึ่งต่างจากกลุ่มที่ทำนา จะยังสามารถทำได้ แมว่าอายุจะเกิน 55 ปีไปแล้วก็ตาม

อย่างไรก็ตาม กลุ่มที่ประกอบอาชีพทำนาส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มอายุ 30-54 ปี ซึ่งต่างกับกลุ่มที่ประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม เพราะส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มอายุ 15-29 ปี

ตารางที่ 18 จำนวนผู้รับการสัมภาษณ์จำแนกตามอายุและกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอายุ	กลุ่มอาชีพ (ร้อยละ)		
	กลุ่มที่ประกอบอาชีพทำนา	กลุ่มที่ประกอบอาชีพในโรงงาน	รวม
15-29 ปี	25.9 (38)	77.0 (114)	51.5 (152)
30-54 ปี	59.2 (87)	23.0 (34)	41.0 (121)
55 ปีขึ้นไป	15.0 (22)	-	7.5 (22)
รวม	100.0 (147)	100.0 (148)	100.0 (295)

3. สถานภาพสมรส

จำนวนผู้รับสัมภพส่วนใหญ่จะสมรสแล้ว โดยมีจำนวนร้อยละ 67.5 ในขณะที่ผู้ยัง เป็นโสดอยู่ร้อยละ 32.5 แต่เมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มอาชีพแล้ว จะเห็นได้ว่า กลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนั้น จำนวนคนที่ เป็นโสดต่างจากจำนวนผู้ที่สมรสแล้ว เพียงร้อยละ 4 เท่านั้น ซึ่งต่างจากกลุ่มผู้ประกอบการอื่น ๆ จะมีจำนวนผู้ที่สมรส มากกว่าผู้ที่ยัง เป็นโสด

ตารางที่ 19 จำนวนผู้รับการสัมภพจำแนกตามสถานภาพสมรส และกลุ่มอาชีพ

สถานภาพสมรส	กลุ่มอาชีพ (ร้อยละ)		
	กลุ่มที่ประกอบอาชีพทำนา	กลุ่มที่ประกอบอาชีพในโรงงาน	รวม
โสด	17.0 (25)	48.0 (71)	32.5 (96)
สมรส	83.0 (122)	52.0 (77)	67.5 (199)
รวม	100.0 (147)	100.0 (148)	100.0 (295)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. จำนวนบุตร

เฉพาะผู้ที่ทำการสมรสแล้ว ส่วนใหญ่จะมีบุตรต่ำกว่า 3 คน คือ ร้อยละ 60.8 แต่เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่มอาชีพ ปรากฏว่า กลุ่มที่ทำงานจะมีจำนวนบุตรอยู่ในระดับต่ำกว่า 3 คน และระดับ 4 - 6 คน เป็นจำนวนที่ใกล้เคียงกัน แต่กลุ่มผู้ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ร้อยละ 90.8 จะเป็นผู้มีบุตรต่ำกว่า 3 คน จะเห็นได้ชัดว่า กลุ่มผู้ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะนิยมการมีลูกน้อยกว่ากลุ่มผู้ทำงาน

ตารางที่ 20 จำนวนผู้รับการสัมภาษณ์ที่สมรสแล้ว จำแนกตามจำนวนบุตรและกลุ่มอาชีพ

จำนวนบุตร	กลุ่มอาชีพ (ร้อยละ)		
	กลุ่มที่ประกอบอาชีพทำนา	กลุ่มที่ประกอบอาชีพในโรงงาน	รวม
ต่ำกว่า 3 คน	42.3 (52)	90.8 (69)	60.8 (121)
4 - 6 คน	38.2 (47)	6.6 (5)	26.1 (52)
7 - 12 คน	19.5 (24)	2.6 (2)	13.1 (26)
รวม	100.0 (123)	100.0 (76)	100.0 (199)

5. ขนาดครอบครัว

ขนาดครอบครัวของผู้รับการสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่จะมีขนาดครอบครัวไม่เกิน 6 คน เป็นจำนวนร้อยละ 68.5 และขนาดครอบครัวที่ใหญ่ คือ 7 คนขึ้นไปนั้น มีเพียงร้อยละ 31.5 แต่ถาพิจารณาตามกลุ่มอาชีพแล้ว พบว่า กลุ่มที่ประกอบอาชีพทำนา นั้น มีขนาดครอบครัวต่ำกว่า 6 คน และ 7 คนขึ้นไป เป็นจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งต่างจากกลุ่มที่ประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม จะมีขนาดครอบครัวต่ำกว่า 6 คน เป็นจำนวนร้อยละ 86.3 ซึ่งแสดงว่าผู้ประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ จะมีครอบครัวขนาดกลางมากกว่าครอบครัวขนาดใหญ่

ตารางที่ 21 จำนวนผู้รับการสัมภาษณ์ จำแนกตามขนาดครอบครัวและกลุ่มอาชีพ

ขนาดครอบครัว	กลุ่มอาชีพ (ร้อยละ)		รวม
	กลุ่มที่ประกอบอาชีพทำนา	กลุ่มที่ประกอบอาชีพในโรงงาน	
ต่ำกว่า 6 คน	50.7 (74)	86.3 (126)	68.5 (200)
7 คนขึ้นไป	49.3 (72)	13.7 (20)	31.5 (92)
รวม	100.0 (146)	100.0 (146)	100.0 (292)

6. การศึกษา

การศึกษาของผู้รับการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่แล้วได้รับการศึกษาไม่เกินชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และมีเพียงจำนวนร้อยละ 10.7 ที่เรียนสูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไป จากการพิจารณาแยกตามกลุ่มอาชีพ ปรากฏว่า ผู้ที่เรียนต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 นั้น มีถึงร้อยละ 83.9 และมีเพียงร้อยละ 2.8 เท่านั้น ที่เรียนสูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งจะเห็นได้ว่าต่างจากกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีการศึกษาโดยเฉลี่ยในระดับที่สูงกว่า คือ ระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 และระดับการศึกษาตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 5 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นั้น มีจำนวนร้อยละใกล้เคียงกัน และผู้ที่เรียนในระดับสูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก็มีถึงร้อยละ 18.2 ซึ่งสูงกว่ากลุ่มผู้ที่ประกอบอาชีพทำนา ก็จะเห็นได้จากตารางที่ 18

ตารางที่ 22 จำนวนผู้รับการสัมภาษณ์ จำแนกตามการศึกษาและกลุ่มอาชีพ

การศึกษา	กลุ่มอาชีพ (ร้อยละ)		
	กลุ่มที่ประกอบอาชีพทำนา	กลุ่มที่ประกอบอาชีพในโรงงาน	รวม
ต่ำกว่า ป.4	83.9 (120)	44.6 (66)	63.9 (186)
ป. 5-มศ. 3	13.3 (19)	37.2 (55)	25.4 (74)
มศ. 4 - ปริญญาตรี	2.8 (4)	18.2 (27)	10.7 (31)
รวม	100.0 (143)	100.0 (143)	100.0 (291)

7. ศาสนา

ผู้รับสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มที่ทำมาหรือกลุ่มที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จะนับถือศาสนาพุทธ มากกว่าศาสนาอิสลาม เพราะจากตารางที่ 19 จะพบว่า ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามมีเพียงร้อยละ 15.9 ของจำนวนผู้รับสัมภาษณ์ทั้งหมด ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มที่ประกอบอาชีพทำมา มีจำนวนร้อยละ 25.2 ซึ่งมากกว่ากลุ่มที่ประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม ที่นับถือศาสนาอิสลาม

ตารางที่ 23 จำนวนผู้รับการสัมภาษณ์จำแนกตามศาสนาและกลุ่มอาชีพ

ศาสนา	กลุ่มอาชีพ (ร้อยละ)		รวม
	กลุ่มที่ประกอบอาชีพทำมา	กลุ่มที่ประกอบอาชีพในโรงงาน	
พุทธ	74.8 (110)	93.2 (138)	84.1 (248)
อิสลาม	25.2 (37)	6.8 (10)	15.9 (47)
รวม	100.0 (147)	100.0 (148)	100.0 (295)

8. รายได้ดอกเบี้ย

ผู้รับสัมภาระทั้งกลุ่มที่ประกอบอาชีพทำนา และกลุ่มที่ประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม จะมีรายได้อยู่ระหว่าง 1,001 - 2,000 บาท ถือเป็นส่วนใหญ่ แต่จะสังเกตได้ว่า จำนวนผู้รับสัมภาระกลุ่มที่ประกอบอาชีพอุตสาหกรรม ซึ่งมีรายได้ดอกเบี้ยต่ำกว่า 1,000 บาท มีจำนวนต่ำกว่า กลุ่มที่ประกอบอาชีพการทำนา ซึ่งมีถึงจำนวนร้อยละ 19.1 ซึ่งแสดงว่ายังมีผู้ประกอบอาชีพการทำนาแล้ว รายได้ยังอยู่ในระดับต่ำ เป็นจำนวนมากพอสมควร ซึ่งจะพิจารณาได้จากตารางที่ 24

ตารางที่ 24 จำนวนผู้รับสัมภาระ จำแนกตามรายได้และกลุ่มอาชีพ

รายได้ดอกเบี้ย	กลุ่มอาชีพ (ร้อยละ)		
	กลุ่มที่ประกอบอาชีพทำนา	กลุ่มที่ประกอบอาชีพในโรงงาน	รวม
ต่ำกว่า 1,000 บาท	19.1 (25)	2.7 (4)	10.5 (29)
1,001 - 2,000 บาท	55.0 (72)	65.1 (95)	60.3 (167)
2,001 - 3,000 บาท	18.3 (24)	17.8 (26)	18.1 (50)
3,001 - 4,000 บาท	3.8 (5)	9.6 (14)	6.9 (19)
4,000 บาทขึ้นไป	3.8 (5)	4.8 (7)	4.3 (12)
รวม	100.0 (131)	100.0 (146)	100.0 (277)

9. การเป็นสมาชิกกลุ่ม

ผู้รับสัมภาษณ์ กลุ่มที่ประกอบอาชีพการทำนา เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตร กลุ่มชลประทาน กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มลูกเสือชาวบ้าน เป็นจำนวนร้อยละ 50.3 ซึ่งเป็นจำนวนที่พอ ๆ กันกับผู้ไม่ใช่สมาชิกกลุ่มใดเลย ส่วนผู้รับสัมภาษณ์ กลุ่มที่ประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม ไม่นิยมการเป็นสมาชิกกลุ่ม เพราะมีเพียงจำนวนร้อยละ 15.5 เท่านั้น ที่เป็นสมาชิกสภาพแรงงาน สมาชิกชมรมนิคมอุตสาหกรรม และสมาชิกกลุ่มลูกเสือชาวบ้าน นับว่าเป็นจำนวนที่น้อยมาก เพราะมีผู้ไม่เป็นสมาชิกถึงร้อยละ 84.5

ตารางที่ 25 จำนวนผู้รับการสัมภาษณ์จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่ม และกลุ่มอาชีพ

การเป็นสมาชิก	กลุ่มอาชีพ (ร้อยละ)		
	กลุ่มที่ประกอบอาชีพทำนา	กลุ่มที่ประกอบอาชีพในโรงงาน	รวม
เป็นสมาชิก	50.3 (74)	15.5 (23)	32.9 (97)
ไม่เป็นสมาชิก	49.7 (73)	84.5 (125)	67.1 (198)
รวม	100.0 (147)	100.0 (148)	100.0 (295)